

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

The Provincial Library, City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

...ходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK IV.

4. 74.

СУБОТА, 16. ВЕРЕСНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, SEPTEMBER 16th, 1922.

No. 74.

VOL. IV.

СТРАЙК ЗЕЛІЗНОДОРОЖНИКІВ В АМЕРИЦІ КІНЧИТЬСЯ.

Шопові робітники на 60 залізничних верстах повернули до роботи.

ШКАГО, 14. вересня. — Шапові робітники на більше як 60 залізничних запропонували повернути до роботи. Залізничні компанії по цілмі краю підписують сепаратні угоди, на які згодилися страйкуючі робітники. Подібні угоди будуть предложені кожній залізничній і сподіють ся, що в протягу тижня більшість залізничних компаній приймуть мирові пропозиції.

Мирові угоди на 60 залізничних дорогах, обнятих компромісом провідника страйкуючих шоповців Джувела, будуть підписані в протягу трох днів. Всі страйкері будуть працювати в протягу кількох днів, так як залізничні, які приймають угоду, zatrudnnyat значно більше число робітників, щоб понаправити все те, що в час страйку поспувало ся.

Робітники повертають до праці за платню, яку встановила американська залізнично-робітничка рада. Питане старшинства не є гадане в угоду, однак робітники повертають до праці на ті самі позиції, які вони занимали перед страйком.

Комітет з дванадцятьох — шість від залізничів і шість від робітників — випрацює всі деталі і унормує всі спори виникаючі з угоди.

Страйк залізничних шоповців робітників тривав від 1. липня.

Фостер оскаржений о кримінальний синдикалізм.

БЕНТОН ГАРБОР, Міш., 13. вересня. — Виліям З. Фостер, радикальний провідник робітництва, находит ся сьогодні в Ст. Джозеф в тюрмі. Разом з 17 іншими комуністами, арештованими минушого місяця в звязку з комуністичною конвенцією в лісі близько Бриджмеса, він є оскаржений о кримінальний синдикалізм. Прелімінарне пересуджане назначено на 15. вересня.

(Фостер був вже виданий за злочинем кавші з тюрми, однак з повисшої новинки оказуєт ся, він знова находит ся у в'язниці.)

Рутенберг і Доун випущені з в'язниці.

ШКАГО, Іл., 8. вересня. Ч. Е. Рутенберг, секретар Робітничої Партії Америки, який був арештований в Бриджмеса, Міш., вийшов вчера за волю після задоволення "бейду" у висоті \$10,000.

Також з'явився випущений за злочинем "бейду" другий арештований в Бриджмеса Комуніст, редактор органу Р. П. А. "Воркер" Доун.

58 майнерів в Геррін, Іл., обжалованих о убійство.

МЕРІОН, Іл., 9. вересня. — Надзвичайна заява присяжних судів зажадала додаткового обжалованія дальших 21 майнерів о співучаст в маскарі страйколомів і депутатів в Геррін, Іл., що робить з попередними обжалованими загальне число 58.

Проти 58 майнерів буде вести ся розправа на підставі акту обжалованя, який закладає ім співучаст в убійстві або в змові до убійства.

Десять обжалованих майнерів находит ся вже у в'язниці. Прочи будуть арештовані протягом кількох найближчих днів.

СОВІТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛІТИКИ АЛІАНТІВ.

Виступають в обороні України, Грузії і Туреччини.

МОСКВА, 14. вересня. — Советське правительство вислало до Великої Британії ноту, в якій протестує проти акції аліантів в Константинополі. Воно заявляє, що аліанти поступили цілковито після своїх власних бажань а проти інтересів Росії, Туреччини, України і Грузії.

ЛОНДОН, 14. вересня. — Тут зростає вражінє, що мир з Туреччиною може бути досягнений лише на великій міжнародній конференції, в якій візьмуть участь Росія, Румунія, Болгарія і інші балканські краї. Се вражінє є в часті оперте на поновним виявленю становища Росії супроти Дарданелів.

Становище Росії містить ся в протестаційній ноті проти акції аліантів в Константинополі, яка була вислана до Великої Британії і в якій Росія домагаєт ся, щоб справа була наперед полагождена державами, що уживають Чорне море як вихід до океану.

Аліанти остерігають Турків перед занятєм Константинополя.

ЛОНДОН, 13. вересня. — Між Турками і аліантами є загроза війни ізза Константинополя. Турецький делегат в Парижі Небі Бей видав заяву, в якій словістив, що Туреччина буде домагатися звороту Константинополя. Аліантські комісарі в Константинополі повідомили Мустафу Кемаля, що інівація центральної полоси Константинополя не буде дозволена. Побідоносна армія кемалістів, побивши Греків, хоче йти на Константинопіль, який находит ся тепер в руках аліантських військ.

Константинопіль був забраний від Турків і знеурезованим після світової війни. Від тоді його держить невелика алаога, заступлена всіма аліантами, з британською перевагою. Дозволено там остаті султанові зі своєю прибічною гвардією.

В порівнянню до Турків, аліантського війська в Смирні і Константинополі є мало. На случай дійсної війни гарнізон в Константинополі мусів би бути сильно скріпдений.

Бритиї на оборону Константинополя перед Турками.

МАЛЬТА, 14. вересня. — Бритиїський корабель "Сомал" відплив нині з війською до Мальти до Константинополя. Всі інші британські війська на Мальті дістали приказ бути готовими до відпливу.

Турки заняли Брусу.

МУДАНІЯ, Мала Азія, 13-го вересня. — Наспівши тут відомости кажуть, що турецькі націоналісти заняли місто Брусу, старинну отоманську столицю.

Смирна горить.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 14-го вересня. — Смирна горить. На селене є в паніці. Всі чужинські жінки і діти вивозить ся до Атен. Причина огню дотепер еще невідома.

СМИРНА, 14. вересня. — Нині вночі тут огонь, який прибрал трізни розміри. Грецька вірменська части міста є цілковито знищені. Огонь поширюєт ся скоро на інші части міста.

В КРОКУ ЯПОЇ ДОБАЧУЮТЬ ПРИЗНАНС СОВ. РОСІІ.

На конференції в Чанг-Чунг Японія пішла на компроміс.

ТОКІО, 13. вересня. — Довідано ся вчера з достовірного жерела, що Японія рішила піти на компроміс з російським советським правительством в питаннях, які загрожували розвитку конференції в Чанг-Чунг, що обговорює справи Далекого Сходу. Сей поступок пояснюють як перший крок до визнання де факто советського правительств.

Японія, сказав один великий авторитет, рішила дати інструкції своїм делегатам на конференції в Чанг-Чунг, що би вони признали представників з Москви як заступаючих советське правительство Росії і чітське правительство Далеко-Східної Республіки. Се означає, що Японія уважає Москву компетентною говорити за всі краї старої російської імперії, включно з Сибіром. Се було важним домаганем від ськовської делегації.

Резолюція в китайськй парламенті в справі визнаня Росії.

МОСКВА, 9. вересня. — З Пекіну доносить, що в китайськй парламенті внесено резолюцію в справі визнаня російського советського правительств. Резолюція є оперта на слідующих трох аргументах:

1. Советське правительство, яке істнує вже лять років, дає докази, що воно є дійсним правительством Росії. Як один з найголовніших сьвідів Китаю, советське правительство жило з нами в приязних зносинах.

2. Советське правительство дало практичні докази приязні, уневажаючи шкідливі для Китаю договори, заключені між Росією і Китаєм за часів царського режиму, який змагав до поширення своєї суверенности над Китаєм.

3. Советське правительство вже від давна виявляло бажанє заключити з Китаєм торговельну угоду на усяких, які виключають всякі обмеженя суверенности Китаю та не мають будучности китайськй політичній чи територіяльній агресивности.

В китайськх політичних кругах запевняють, що в недалекій будучности китайськй парламент ухвалить визнати російське советське правительство.

В ЗАВОРУШЕНО НА ГОР. ШЛЕСКУ УБИТО 9 ОСІБ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Делегати з Берліна до "Таймса" доносить, що в заворушеню в Бісмаркштте, на польськй Горнішій Шлеску, 8 майнерів і один поліціант дістали убиті а багато було ранених. Заворушенє повстало ізза того, що майнери не хотіли приймати платні в польськх марках, лише в німецькх, як се було донедавна. Польські марки, як відомо, стоять о много вище від німецькх.

Провінціанальний міністер вийшов через акламацію.

Ф. М. Блек, скарбник провінції Манітоби, вийшов о кроку Рупертс Ленд послом через акламацію.

Одинокий член кабінету, не вибраний ще послом, є премієр Джон Брекен. Він є номінований в окрузі Де Пес і сподіють ся, що вийде там також через акламацію.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ КРАТ ДАЛІ РОБИТЬ ДОНОСИ НА УКР. РОБІТНИКІВ.

Радянська Україна на виставі в Чехословаччині.

Пражська міжнародна вистава — се перша закордонна вистава, в якій Україна в особі Українського Народного Комісаріату Зовнішнього Торгу бере участь.

З усіх країн, що безпосередньо тяжать до українського ринку, Чехословачина має особливий інтерес для України в галузі економічних відносин. Ще до війни на Правобережжі Чехи відигравали досить значну роль в деяких галузях господарського будівництва. Нині Чехословачина також їде наперед інших, при чому зносини з Україною провадять ся через чеськх колоністів.

Сі два моменти утворюють сприятливу передпосилку для встановленя тісних економічних зносин між Україною і Чехословачиною.

Негаймо після того як було уложено угоду між Україною і Чехословачиною, чехословацькі кола мають повну змогу наяти втрачений рік виявивши велику активність.

Пражська вистава і є фактор економічного зближеня Радянської України з Чехословачиною.

Для того-ж, щоб ся вистава дала позитивні наслідки, слід, щоб її власники певніше і яскравіше уявляли радянську систему зовнішнього торгу, її принципи і методи праці.

Вони повинні по перше вірити в непохитність монополії зовнішнього торгу і зрозуміти її немінучість в сучасних економічних умовах країни і навіть повній відсутности приватних капіталів.

В найближшому майбутньому слід сподівати ся, що ділові кола Чехословаччини та інших країн ознайомлять ся з правовими і економічними умовами Радянської України і підуть по шляху спільного господарського будівництва в різних галузях нашого життя.

Народний комісар освіти тов. Гринько за кордоном.

Харківські "Вісті" одержали відомости про роботу тов. Гринька за кордоном і пишуть з того приводу слідує:

Зразу-ж по приїзді розпочато реалізацію закупки літератури, приладдя, паперу, хемікалій і т. и. Література йтиме просто на адресу установ і шкіл. Передплачуємо всі журнали всіх типів за весь 1922 рік і зразу-ж передплачуємо на 1923 рік. Передплачуєт ся іх для всіх визначніших інститутів та катедр не менш, як на 30 адрес. Серед шкіл — комуністичний університет ім. Артема — для нього і для катедр марксизму закуповують марксівську літературу.

В найближші дні виходить брошура Астермана, на 10 аркушів, з передмовою Гр. Гринька, "Вихованє і освіта в Укр. Соц. Рад. Республіці" німецькою мовою, 5,000 прим. Половину — буде розіслано, решта піде для продажі.

В Америці викадають майнерів з компанійних домі.

ЮНІОНТАВН, Па., 9. вересня. — Шериф І. І. Шов і його депюти доручили вчера кількадесятом родинам страйкуючих майнерів наказ опустити компанійні доми.

Від початку страйку майнерів до кінця сего тижня вуглевий компанії викинули з компанійних домі поверх 3,500 майнерських родин.

КРАТ ДАЛІ РОБИТЬ ДОНОСИ НА УКР. РОБІТНИКІВ.

Каже, що власти розслідують укр. приватні школи.

ТОРОНТО, 13. вересня. — Як заявляє о. Павло Крат, священник першої української пресвітеріанської церкви в Торонто, канадйське правительство буде розслідувати червону небезпеку, яку затемнює українські колонії в Канаді.

Пан Крат розказав в інтервю кілька тижнів тому назад про "зловіщу роботу большевиків в здобуваню контролі над українськими языковими школами в Канаді, включуючи Торонто і інші міста в Онтарію".

В той час, казав пан Крат, положе було таке алярмуюче, що він думав, що лише найдрастичніші заходи зможуть недопустити до піднесеня ся червоні небезпеки в канадйській доміні.

Як заявляє дальше пан Крат, після інтервю справа була обговорювана урядниками департаменту внутрішніх справ в Оттаві, які засагли опінії працюючих серед українців місіонарів і попів. Наслідком сего було те, що правительство наміряє вирвати з рук большевиків комітетів і учителів контролю над українськими языковими школами, які є особливо численні на заході Канади.

"Правительство було затривожене описом дійсного положеня, поданим місіонарами і полами і справа була докладно розслідана. Є зовсім можливим, що правительство встановить найтіснійший нагляд над українськими языковими школами по цілій Канаді", заявив пан Крат.

"Червоні в Торонто скликають на слідуочу неділю масовий мітинг і будуть там обговорювати се питане", казав пан Крат. "Я не є проти українських языкових шкіл, але я є проти теперішних метод навчаня, які є атеїстичні оскільки се відносить ся до релігії і большевиків в політичній пропаганді".

Справа вже до певної міри розсліджена.

ОТТАВА, 13. вересня. — Як подають урядники мавнет поліції і департаменту справедливости, під котрим то департаментом мавнет поліція тепер находит ся, федеральні власти вже до певної міри розслідали мниму червону небезпеку, що затемнює українські колонії в Канаді, про котру говорив о. Павло Крат в інтервю в Торонто. Оскільки однак відносить ся се до контролю українських языкових шкіл, то просвітні справи находит ся в руках провінціанальних правительств і вони візьмуть ся за сю справу, правдоподібно співділаючи до певної міри з федеральним правительством, коли окаять ся конечним підприняти якусь акцію.

Відомим є, що серед українських колоній в різних частих доміні їде значна червона пропаганда і оскільки се є в силі федеральних властей кйтроловати її, справи пильнують ся і є підприняті проти неї кроки. Довідано ся нині, що департамент справедливости отримав в сій справі інформації і вони зістали розсліджені.

Від Редакції. Як бачимо, то доноси о. Павла Крата приносять вже деякі овочі. Тільки не думаємо, щоб Кратови

ВІСТІ З ПОНЕВОЛЕНОЇ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Висадили тягаровий поїзд і знищили 26 цистерн нафти.

Тягаровий поїзд вилетів із шин вночі з 6. на 7. серпня на стації Новоселиць-Гнівш. Поїзд їхав з Борислава і був наладований цистернами нафти, призначеними до недалеких дистиларень, 26 цистерн зовсім знищено, так, що нафта, яка була в них, ливне по сусідніх полях. Шкода вносить по верх 50 мільонів п. м. Один залізничодорожник поранений.

Замах на старосту в Калуші.

"Слово Польське" доносить: Дня 14. серпня о год. 11 вночі невідомі особи кинули до помешканя старости Надуровича динамітовий набій. Найбільш експлодував, наслідком чого всі шибн вилетіли і частина стіни упала. Жертв в людях не було, бо przypadково сеї ночі староста не ночував у дома. Калуські Поляки складають велику замах на тайну українську бівку, за якою вже слідить поліція.

Радикалам дано дозвіл видавати газету.

ВІДЕНЬ, 19. серпня. — Орган української радикальної партії в Галичині "Український Громадянин" зачне на днях виходити. В останніх тижнях польська влада хотіла вже дати скорше дозвіл, але домагаєт ся заяви, що орган не виступатиме надто остро проти польської держави і жадала, щоб партія забрала назад численні рекурси з приводу до теперішних заборон партійного орграфу. Першу умову партія відкинула, другу виконала шойно тоді, коли по певним зволіканю одержано дозвіл на орган.

Польський премієр про справу Східної Галичини.

Польський премієр Новак заявив представникам польської преси таке:

"З уваги на важність та актуальність справи Східної Галичини запросив я найповажніших знатоків для виготовленя проекту закону, що має управити внутрішні справи воевідств з українською меншістю(?!!). Я запросив до комісії проф. Михайла Божинського, проф. Шимона Ашкеназого, проф. Кашніцу, представника міста Львова Наймана, посла Гженяельського, посла Гавсера, Дра Левенгерца, Дра Годлевського, проф. Дра Лонгшампа. Проект, опрацьований сею комісією, перегляне рада міністрів, а після його затверженя буде внесенний до союму як правительственний проект.

Вповні удало ся osiągnuti свою ціль. Коли правительство і розслідити приватні українські робітничі школи (а на такі, ми думаємо, Крат робить доноси), то воно переконаєт ся лише, що Крат є добрим брехуном, бо в тих школах учать робітничих дітей лише по українськй читати і писати. В кождім разі, як би на доноси Крата і посипали ся які нагінки на українських робітників в Канаді, то хай ті робітники добре запам'ятають, що вони потерпіли через свого таки Українця, який є ще до того великим українським "патріотом" і проповідником "слова божого".

ВЕЛИКІ РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ В РУРСЬКІМ БАСЕЙНІ.

Комуністи закликають пролетаріат до революції.

БЕРЛІН, 9. вересня. — За голодовими заворушеннями, які перед кількома днями мали місце на передмістях Берліна, слідували вчера о много грізніший заворушення в Рурськй басейні і Турингії.

Провід в голодових заворушеннях спочиває в руках комуністів. Хоч підчас заворушень робітники ставлять такі домаганя, як зниженє ціни хліба і советська форма контролі над средствами поживи, загальне переконанє є, що-сі заворушення є тільки вступною акцією комуністів до викликаня загальної пролетарської революції в Німеччині.

Комуністи використовують для своєї агітації теперішню фінансову кризу в Німеччині, коли то з упадком вартости валюты ціни средств поживи піднялись в гору, в той час як платня робітників зістала далеко позади, щоб покрити кашти життя. Вистарчає невелика агітація, щоб заохотити робітників сяло взяти те, чого вони конечно потребують, а не є в силі купити через надзвичайно низьку платню.

Вчорашні заворушення мають найбільше значенє, що вони поширили ся на найбільш індустріальну околицю Рурськй басейні, де находит ся головні підприємства індустріальних баронів Стінесса і Тіссена, які заключили угоду з французьким правительством в справі пдаченя відшкодованя матеріалів.

До нагірніших заворушень прийшло в містах Ессен і Мільгайм. В останнім місті находит ся головні бюро Стінесса і Тіссена.

Підчас нападу робітників на міський ратуш в Мільгаймі поліція ранила много людей.

В Есселі робітники заняли ратуш, але опісля були приневолені уступити, коли на місце прибули нові відділи поліції і війська. Рівномірно найлі робітники на склади поживи на залізничній стації.

В Рулє, в Турингії, де комуністи є сильні; запроваджено советську контролю над средствами поживи. До заворушень прийшло, коли робітники покинули працю у фабриках і розпочали демонстрацію проти високої ціни хліба. Вохощє хліба коштує там тепер 110 марок.

МОСКВА. — Американськй нафтовий промисловець Генрі Мейсон Дей одержав від советського правительства пропозицію в справі експлоатації одного з більших нафтових законів в Баку. Концепція предложена на арфідних основах, причім американська фірма малаб доставити потрібні знарядя. Право власности оставаб при советськй правительстві.

КОНЦЕРТ КАНАД. ПРИЯТЕЛІВ СОВІТСЬКОЇ РОСІІ.

Канадйські Приятелі Советської Росії (щпередо Канадйськй Комітет Помочі Голодуючим в Сов. Росії) устроюють в неділю, 17. вересня, о годінні 8-й вечером концерт в Українськй Робітничій Домі.

Програма концерту складаєт ся з вокальних і інструментових частин. Буде також співати хор Робітничої Церкви.

На сей концерт всіх укліно запрошаєт ся.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

UKRAINSKYI ROBITNYCHY VISTI

Часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ. Видає Створаришене "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не повертає ся, хіба що дописувачеві вразі зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її непомишеної та зазначити поштову марку на її пересилку.

ЦІЛЬ ПРИЗДУ НАЗАРУКА ДО КАНАДИ.

Як ми писали вже в "Укр. Роб. Вістях" з 6. вересня, до Канади прибув представник віденського "правительства" Петрушевича др. О. Назарук. Про його візду до Канади не згадувало ся нічого в "патріотичних" газетах, нічого про се не згадував і орган Петрушевича "Укр. Прапор".

Українські "патріотичні" газети у Вінніпегу, всі, як на замовлене, помістили з приводу призду Назарука до Канади коротку вістку, що мовляв би то Назарук приїхав до Канади, "щоб познакомити канадійських Українців з положенням в Ріднім Краю".

Для деякого буде дивним, а особливо для читачів "патріотичних" газет, які все кричать, що "правительство" Петрушевича знаходиться в критичному фінансовому положенні — що Петрушевич не діяльність не в тяжке фінансове положення, вислав своїх "відпоручників" поза океан "знакомити канадійських Українців з положенням в Ріднім Краю".

Приїзди сюди вже різні інформатори, Петрушевич і тепер має своїх відпоручників і в Злучених Державах (Мишуга і Цегельський) і в Канаді, цілі шпальти американської "Свободи" заповнені довгими "інформаційними" і аж до нудоти одноманітними статтями ріжних бущих "міністрів" і посівів і, як бачимо, сих "інформацій" не вистарчає.

Певна річ, що це для "познакомлення канадійських Українців з положенням в Ріднім Краю" приїхав др. Назарук до Канади. Як ми вже писали попередно і як писав наш кореспондент з Відня, "правительство" Петрушевича зіало вже тих 100 тисяч доларів, які здохли в Україні в Злучених Державах. Про се вже писав в "Свободі" і представник Петрушевича в Злуч. Державах Мишуга. Ті гроші, що наспівали з Америки, сечас же і зїдали ся. А дже сі Петрушевичові птвички в Відні, Парижі і навіть Вашингтоні не сїють і не орють, і не отьч небесний кормить їх. Хто-ж тоді їх мусить кормити? "Рідний Край" не дасть, бо і сам не має, нафта в руках Французів, лишаєт ся поспішна наїдя на шедрість американських Українців.

Мишуга, за помічю попів, зібрав в Злучених Державах понад 100 тисяч доларів, але більше як третина з сих грошей лишило ся в Америці. По Браїлії ізїдти з великою парадом Петро Карманський і також "знакомити тамошних Українців з положенням в Ріднім Краю". Лишили ся ще "не познакомлені" тільки канадійські Українці. Звзя ся був за сю справу минушого року шифраторний агент Боєр зі своїми підручними, але істала справа провалівалась. "Невдячні" канадійські Українці остали ся глухими на всі заклики Боєра і піддержувалих його "патріотичних" газет і так перебувають в повній "непознакомленості" до сего часу.

Петрушевич, за помічю свого відпоручника в Канаді, побачив, що для "познакомлення канадійських Українців і спростовання попередньої невадчі, треба вирядити до Канади найменше скомпромітованого і як дехто каже "представника лівого крила" Петрушевичового "правительства", др. Назарука.

Вирядити Назарука до Канади зїбралась у Відені "прашальна вечеря" петрушевичівська братів, яка благословляла Назарука в даску дорогу з рожевими надіями, про щопішиє один з "міністрів" в "Свободі".

І Назарук вже в Канаді. Ось вже близько два тижні сидить у Вінніпегу і не знаходить вінніпегських Українців "з положенням в Ріднім Краю". Мовчить і "патріотична" преса, за відомком рабської чоботини "вельмишановного" в "Кан. Українцех", який зловив до стїп Назарука клант тих канадійських прерій, який не змістився у стїп Шептницького. Але се не має нічого спільного з тою цілюю, з якою приїхав Назарук до Канади.

А ція його приїзда єсна для всіх, як божий день: долари, приманочні канадійські долари, курс яких стоїть на рівні з американськими. Треба тільки знати, як того долара виморгати з кишені українського фермера і робітника. Треба виготовити планш, залучити всі сили і вадити спільним фронтом. А Назарук, як той Жид каже, був вже під кінв і на кінв. Він зїздив широкі простори України і знає українську поговірку, що "Треба знати, як моргати, щоб карбованця дістати". Ото-ж локшино вироблюєт ся план морганя і невдовзі ми почуємо дещо "про подожжене в Ріднім Краю".

Говоримо ми се не на згогад, але після слів самого др. Назарука.

Дня 5. вересня відїав др. Назарук редакцію "Укр. Роб. Вістей", ція його приходу була, щоби "Укр. Роб. Вісти" і наша організація не ставали в опозиції до зїбраня фондів в Канаді для "правительства" Петрушевича. Можна критикувати "правительство" Петрушевича, можна не годити ся з його політикою, але не перешкаждати отверто в зїбраню фондів. Се і буда головна ція відїавня Назаруком редакції "Укр. Роб. Вістей".

Назарукови було поставлено кілька запитів і найголовнішї з них сїдуючі:

- На кого орієнтуєт ся Петрушевич у своїй політиці?
— Наша орієнтація мусить бути туди, де більшість нашого народу, але ми знаємо, що без помочи антанти ми Галичини не вирвемо з рук Польщі.
— Як буде виглядати самостійність Галичини, если-б антанта і згодилась на таку самостійність, тобто до цієї колесниці та "самостійність" буде причїплена
— Відїбраючи Галичину від Польщі, антанта сформує в Галичині свою комісію, яка сїдиче галицький парламент?
— Яка земельна програма "правительства" Петрушевича?

Земельної програми нема ніякої; та і щодо земельна програма: коли нема ще землі. Як буде земля, тоді будемо гозорити і над програмою.

— На що розходять ся ті гроші, які зїбрались в Злучених Державах і які ви думаєте зїбрати в Канаді?

— На утримане урядя Петрушевича і всіх його місій по ріжних столицях Європи і на роботу звязану з тими місїями.

— Чи правда тому, що уряд Петрушевича складаєт ся з Петрушевичових фаміліянтів?

— Шо-ж зробимо? У нас так брак відповідних людей, що мусимо з сям числитись. Фінансами урядя завїдує братанич Петрушевича, Лев Петрушевич, чесна людина; военними справами завїдує сестричє Петрушевича, Селезінка, проти якого є велике незадоволене в петрушевичівських кругах; головою місїї в Парижі є син Петрушевича, бо він знає французьку мову; в Лондоні є далекий родич Петрушевича, Іван Петрушевич, який там має свій приватний бізнес, йому і поручено представництво.

— Чи правда тому, що на зборах віденської ради ви виступили з критикою Петрушевича за те, що цілу третину бюджету зїдає його рідня.

— Я не кавав, що цілу третину, але я виступав з критикою за необережність в розходах державних сум.

— Чи правда тому, що коли вас запитано на засїданю ради в справі розходів на пресу і пропаганду при уряді Петрушевича, якої ви є головою, ви сказали, що тих прес і пропаганд є аж п'ять і кожда з них робить на свою руку, тому ви не можете за них відповідати?

— Так. Я критикував ненормальний стан преси і пропаганди при уряді, так як я завїсиди виступав проти всяких несправильностей і ненормальностей. Зрештою я перечитав кореспонденції Піддубного з Відня у вашій газеті, яка загалом відїбавє в правильний світлі те, що говорилось на засїданю Національної Ради у Відню. Лише що до грошей, отриманих з Америки, я не можу нічого докладного сказати, так як рахунків ще не зроблено.

— Як ви думаєте зїбрати фонди в Канаді: чи як позичку, чи як добровільні жертви?

— Се-ж я ще не можу сказати, так як мущу перше всего об'ясуватись з тутешнім положенням, як також я післяв телеграму до др. Мишуги в Злуч. Державах, котрий має приїхати до Вінніпегу і тоді ми спільно порадимось, що маємо робити, бо він більше ознакомлений з таких справах.

Ось більше менше головніші питання, поставлені др. Назаруком і його на них відповіди. До сих питань і відповіди ми ще вернемо ся пізнішє, а тепер тільки зазначимо, що головна ція приїзду др. Назарука до Канади є зїбранє фондів, а не "познакомлюванє канадійських Українців з положенням в Ріднім Краю", як се нас поінформували українські "патріотичні" газети в Вінніпегу. Если-ж до сїх пори ще нічого не почало, то тому, ще плануєт ся, в який би то спосіб лїшиє підїїти до українського фермера і робітника за зеленими. І такого спільного плану для наших дипломатів конче потрібно, бо без нього може зайти не одно непременне непорозумїє, як ось, воно вже зайшло в заявах відносно цілий, на які зуживаєт ся зїбрані в Америці фонди. Др. Назарук заявив, що сї фонди ідуть на утриманє "правительства" Петрушевича і його місїї, а др. Мишуга заявив в "Свободі", що сї фонди ідуть майже виключно на акцію в Галичині.

Який то план, та на яку суму виготовляєт ся разом петрушевичівські дипломати з тутешніми українськими доларовими експертами, невдовзі почуємо. Який би він хитрий і заманливий не був, то на нього не дадує себе зловити свідоми робітники і фермери, котрі розуміють, що навіть ентуальна заміна польської панської влади українською панською владою, не принесе полєкші галицькому селянинові і робітникові, так як не принесе її для польських працюючих мас заміна австрійської влади своєю польською владою. Тільки шляхом боротьби проти всякої буржуазної влади, при помочи встановленя влади працюючих; зможуєт українські і польські селяни і робітники спільно освободитись з під лекального польсько-шляховського ярма. Все-ж ми пропонували, щоб петрушевичівські представники не забули включити як першї точки свого плану: а) відїбранє від місцевих патріотів (від "Українського Голосу") "повоєнного фонду"; б) відїбранє від місцевих католицьких патріотів (від "Канадійського Українця") "фонду сироти Івасї" і "повоєнного фонду". Булоб пожеданним, щоб в плані визначити певний означений процент на розходи кампанїї за фондами колекторів і т. д., щоб люди з гори знали, кідьку з зїбраних грошей дїяньт ся тут, а кідьку дїстаньт ся Петрушевичовому "правительству". В Злуч. Державах пішло на розходи більше чим третя часть всіх зїбраних грошей; на основі того "досвідлу" можна з гори означити третину, чи, до лрвину грошей, які будуть зїбрані в Канаді, на тутешні розходи. А то вневпиемо, що без такого "ясного плану" годї буде дістати грошей навіть від найбільш легковірних людей, бо вони дже добре навчені всякими "патріотичними колектами".

Волинець.

ЧИМ ГОРЩИК НАКІПІТЬ, ТИМ І СМЕРДІТИ БУДЕ.

Такого демократичного крутарства, яке є тепер на землі Вашингтона, такого насильства над самими елементарними правами чоловіка, признаними навіть конституцією того краю, не знає ні одна держава на світі. Бо в інших капіталістичних краях если і робить ся щось подібного, то бодат там не прикриваєт ся тих зловідних високими демократичними фразами. Личоване Негрв, нічні напади на помешканя радикальних робітничих провідників, насильне висиланє їх з одного стейту до другого, які практикують ся безкарно під промовом демократичних законів краю, відїшли в Злуч. Державах на друге місце після вихуу гірничого і залізнодорожного страйку.

Не зломивши ніякими інтригами ні отвертими провокаціями страйку гірників, властители залїзниць на спільку з правительством рішили поміститись на страйкуючих залізнодорожниках. Вони віддали "інджонкшен", яким заборонили страйкуючим залізнодорожникам і їх урядникам свободу слова, свободу преси і свободу зїбрань, про що ми вже писали свого часу.

Се вже було верхом підлості зі сторони американської псевдо-демократії, бо сим вона посягнула не тільки на завоюванє робітниками право організувати сїядєтє і на саму конституційну "демократичного" краю. А що робітники знають, що всякі закони і конституції служать тїй класї, яка є при владі, то вони рішили бороти ся за свої права "легальним" в тім краю способом — страйком. Однак не так рішили їхні лідери.

На своїм засїданю в Алєксїтік Сїті ексекютива Американської Федерації Праці з Гомперсом на чолі відкинула сотки домогань і резолюцій свого членства в справі викликаня генерального страйку, як єдиногого средства протесту проти насильств зі сторони правительства. Саботажники і вірні слуги капіталу лишились вірними своему панови. Тодї як капіталісти разом з правительством поведи наступ на робітничї організації і загрозили розбитєм всієї залізнодорожної юнії, ексекютива Амер. Федерації Праці ограничила сїяна ухваленою нагани генеральному прокураторови Догертому і почала дальше радити над "організаційними справами".

Для добра сих "організаційних справ" вона насамперед почала радити над висиланнем з рядів Американської Федерації Праці радикальних елементів, тобто над викиненнем з організації тих, які допомагають ся генеральному страйку. Догерти, як представник капіталу, як його урядовий слуга, повів наступ на робітництво із зовні, а Гомперс, як нужденний раб капіталу, повів наступ на те саме зорганізоване робітництво із внутрі. Американську Федерацію Праці, з якої, завдяки зрадничій господарїї малих і великих Гомперсів, відпало за півтора року около 1,000,000 членів, Гомперс хоче перечистити, викурувати від радикальних мікробів і сказати тоді своїм панам: бачите, я спас вашу демократію.

Тим часом ті злодійства і насильства над робітництвом, які творять ся під покришкою демократії, виводять з рівноваги навіть деяких людей з буржуазних рядів. Конгресмен Келер, республіканець, виступив проти генерального прокуратора Догертого, оскаржуючи його в знехтованю конституції, в надужитої власті і правничественних грошей супроти страйкерів і покриваню "богатих кримінальничків".

Тепер справа "інджонкшену" опинилась знова перед демократичним судом. Капіталісти, Догерти і ця "демократична" братія стягнули перед суд докази насильства страйкуючих над майнонм залізнодорожних магнатів і над індивідуальними особами. До Шїкаго звозять ся "докази" потягами, шлють листами, телеграмами. І все се роблять капіталісти в обороні "інджонкшену" і певна річ, що суд буде по їх стороні. Робітники, які борять ся за кусок хліба, за право на істнованє, будуть відвчальні за всі провокації капіталістів, їм буде заборонено зїбиратись, говорити і організуватись. Робітники будуть покарані, бо проти них організована сила капіталу, правительства і вся державна машина від найвишогого суду до найнижшогого детектива і шпіона.

Однею средством протесту в обороні своїх елементарних прав лицило ся для американського робітництва — се є генеральний страйк. Бо тільки тоді пани починають м'яко говорити з робітником, коли вони чують його силу. А почувши силу, признають йому право. Бо право стоїть завжди по стороні сильного. Федеральні власті і капіталісти предложили перед суд в Шїкаго 20,000 "ардівейтів", оскаржуючих страйкерів і їх симпатиків з насильства над залізнодорожними робітниками (скебами) та о ставленє перешкод залізнодорожному рухови. І на підставі таких "явних доказів" суд признає "інджонкшен", значить, Догерти дістане повне право скувати уста страйкуючих робітників, розбити їх організацію, кинути в тюрми їх провідників (не гомперців).

Если-б всі зорганізовані американські робітники викликали нині генеральний страйк і стали солідарно в обороні своїх інтересів та показали капіталістам силу свого кулака, то завтра вся американська "демократія" записалась-б, що робітники праві. Фдлак се одинокє средство боротьби Гомперс вирвав у робітників. Підло, по хамськи він знехтував домоганя робітників викликати генеральний страйк і тим самим дав Догертому нагоду доказати, що "право" по його стороні. І так довго, як на чолі Амер. Федерації Праці стоять саботажники і фдукальний капітал, так довго право "демократії" буде на стороні "богатих кримінальничків", а робітники, що борять ся за своє істнованє, будуть позбавлені всякого права.

Робітник.

З ПОКУТЯ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей").

Пригірська частина Галичини, Покуте, переходила свою історію в долі цілої Східної Галичини. Виховаїи колішними учениками незабутнього Франка, радикали, проявляли собою цілком інший образ, як прочі частини Галичини. І з чорними шлїками на шапках наслідики великого революціонера покрутили і підвели під свою нату радикальні коліси науки, та все таки Покуте уявляло собою класово найвідомішю і найрадикальнійшю закутину Галичини.

З починном капіталістичної світової різи, Покуте, разом з Гуцупільщиною, обдурені австрійськими політиками, галицькими патріотами, дали найкращі сили в склад Українського Січового Стрїлцтва під команду розпаду Австрії, коломийські курїні, заманені перфідно кінешними патріотами соціальними клїчима, творили найкращі частини Галицької армії і невідомо боронили по всіх відтинках фронту нершучу та не леву політику галицьких дрібномішан.

По розкладі З.О.У.Н.Р. переходить Покуте нові прикрилі поляки знади, що Покуте се класово найвідомішя частина Галичини і тому звернули найбільшу увагу на згнобленє чїї. Арештованя не переводили ся і ще до сьогодня до кельомийських тюрмах сидять десятки селян і чорнів з сїх сїл, допалені карми-ми відїздами, насиланими Польками.

Страшною картиною в історії визвольної боротьби остануть хвилі петлюрівщини, хвилі, коли народ бачив наступаючи червоні війська, коли польські війська, здеморалізовані і розбиті утікали, тоді петлюрівські банди, обявляючи Покуте як підставу своєї акції, ратували шляховських економів та ділчів від неминуої загибдї, і помогли польським поміщикам та старостам дальше гнобити і винаситас на праці трудових мас Покутя. Населєне бачило як петлюрівці давали охорону утікаючим ділчам, як обороняли їх а бачили заразом як немилосердно грабували петлюрівські бандити, всіякі чорносотенники гайдамаки, бідне населєне, брали послідую корову і як на глум колішним козакам, що все ставали в обороні працюючого народу, боронили панів та здирничків та з чорними шлїками на шапках і з нагайками в руках тероризували населєне; грабували та нищили і так вже знищенє військо населєне Покутя. І правду сказав незабутний вчитель Маркс: в історії нічого не повторять ся, а як повторять ся, то тільки як пародія. І дійсно як підло використали всякі авантюристи в роді Петлюра та Скоропадських трїбційний вишвольний боротьби українського народу для своїх низьких класових цілий. І оцінив народ Покутя авантюричї подвиги Петлюри і сьогодня Петлюрівцями страшать матерї своїх збиточних дітїй, а гіршої ганьби здеать ся не треба.

І як звичайно у буржуазії непотрібних лєвоків копають ся, так копули польські ділчї петлюрівських наймитів, поздіймали тризуби, що порозвішували були петлюрівці по хвилі, довішали назад зовні орлів і почали по старому господарити. Та мимо тяжкого терору, жите-на Покутє не враває. Селяни, хоча хмари польських провокаторів крутять ся, беруть ся поводи до організації праці. На економічному полі зрозуміли вони вагу кооператив, так що тепер вже майже в кождому другому селі заложено кооперативи, які всюди гарно розвивають ся. На ітелігєтїв, що працюють по польських урядях, не кладуть ніякої ваги і починають самі брати ся до праці. Питають за класовими книжками та газетами, так що нелегальний конспіративний апарат комуністичної партії ледви може доставити відповідну скількість літератури. Інтелігенція вся дрозжить за свої посади і не проявляє ніякого руху, се і не шкода, бо не вносить поміж працюючі маси своєї облудної дрібномішанської нершучої ідеології. Населєне, що перебуло світово

війну, а многи з них, що бачили Радянські республіки, не підє так легко, як колєсь, на патріотично-націоналістичні клїчі, а тільки добредивитись буде в чїм інтересі хто до него підходить. Для комуністів догідне поле праці. І доводить ся товаришам, що працюють по сїлах, стрїчати готові вже організації, зорганізовані або яким реємігрантом або бущим червоноарміїцем. Буржуазія не зможе ніяким терором, арештованями, ні катуванєм задержати поширенє класової свідомості поміж трудовим населєнем. Шляховсько-буржуазні фюрарики в Польщі се найкращий помічник в освідомлюючїй праці і найдучша наука до творєня сильних організацій робітництва та трудового селянства.

В. Левич.

ПРОСЬБА З УКРАЇНИ.

Від редакції харківських "Вістей" органу В.У.Л.В.К. за підписом редактора той-газети тов. В. Блакитного отримали ми сїдуючий лист:

До Хвальної Редакції "Українських Робітничих Вістей", Вінніпег, Канада.

Дорогі Товариші! Наша редакція зїбрає матеріяли по історії пролетарської літератури і нині звертаєт ся до Вас з проханєм о товариську допомогу. Прохаємо дуже надїслати все, що маєте змогу дістати, з творчости канадійського пролетаріату (не інтелігенції, а головне — індустріального робітництва і фермер-робітників). Маємо відомости про істнованє колонійоки емігрантів, на зразок:

Ов хто їде до Канади, Най си подумай, Воли, коті трєкушник, Землю лудно має..... і т. д.

Всі такі збіркі є дуже бажано дістати, бо вони малоють новий побут. Деякі потребуєють поясненє, як ось:

А ті довги за жєлєзо, Шо пра зїдає, А шпєнцїю, що поїєв, Мороз убивє..... і т. д.

Тут треба з'ясувати, що ходять о будованє залїзниць і т. ин. Також і твори писанї і друкованї окремих авторів — бажано з їхніми біографіями і портретами. Надїслати на нашу редакцію для В. Корика. Оголошєт у газеті, щоб надїслали з мїсьц до Ванпої редакції.

З комуністичним привітом, В. Блакитний.

Від Редакції "У.Р.В." — Ми проємо товаришів по цілій Канаді надїслати нам всі вірші і цілі збіркі, підписані чи уложєні українськими робітниками в Канаді, які будуть про тутьешній побут — для перєслати їх на Україну.

ПАРИЖ. — Реперацийна комісія звїдївала Німєчнину від сплєчаванї воєнного вїдшкодованї готівкою до кінця сего року. Припадаюча на той час сума вносить звиш 250 мільїонів марок в золоті. З вирішенєм справи мораторїї комісія зачекє, поки в Німєчнині не будуть пороблені радикальні фінансові зміни.

ЦІННА КНИЖКА.

Кождий український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотечі і користати з цїнного наукового твору Юлія Ліпєрты п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторін друку більшого формату, з 112 ілюстраціями, напечатана на книжковій папері. На українську мову переклав П. Дятлів.

Ціна сїї книжки \$2.50.

Замовленя посилаєт на сїдуючу адресу:

J. Boychuk 80 Markham St., Toronto, Ont., або на адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor WINNIPEG, MAN.

В ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХОЦЬКІЙ І АВСТРИЙСЬКО-ЦАРСЬКІЙ НЕВОЛІ.

(З нагоди 150 річниці прилучення Галичини до Австрії 1772 р. і 20 річниці великого хліборобського страйку в Галичині 1902 року.)

(Продовження.)

В 1838 р. при ревізії у дурніста галицької державної бухгалтерії у Львові Ю. Горшкевича найдено між "подвійним дном куфра цілий апарат літографій. На кам'яній плиті знайдено рисунки, який представляв чотири узброєних в коси галицьких "мужиків". Під рисунком був поміщений вірш Горшкевича, в якому він зважав лагодити коси, щоби подолати кінець цареві панщини. Бо кінець неволі і час шаста і гаразд вже близький, де ви лиш на себе, а не на наших ворогів, булете працювати. — Такими словами кінчить автор свій вірш. Але се "шасте" і "гаразд" належали для польської шляхти, а мужикам давало ся нове "вільне" панщинизне ядро.

1839 р. викрито в Станиславові тайне "Товариство Поміч". Чледи сего товариства, окрім устної пропаганди, ширши до краю писані статі і вірші, як "Наука для народа" і "Інструкція Центральна". В статтях і віршах тух описувано недолі селян і голодно знесені панщини. Агітатори перепирали ся в селянську одж і наймали ся до селянських робіт або з молотом в руці до сільського коваля і в сей спосіб читали, або з пам'яті проповідували статі і вірші своїх тайних товариств. Ся пропаганда вела ся головно в Східній Галичині між Українцями. А всі ті "інструкції" і "науки" вмовляли в народ, що за часів упавшої Польщі не було панщини, але що вона була завведена вже по поділ Польщі. Дурити було селянина, що в упавшій Польщі не було панщини і що вона буде тільки тоді скасована, коли вони відбудують нову "вільну" Польщу — "мужики" добре знали і переказували, оповідали і писали про панщину і були в Польській Річч-полісполитій проклинали ті часи вже разом з новочасними агітаторами і їх "інструкціями" і "науками". Вже було за пізно дурити селян на сеї.

В 1837 р. основано також польське товариство з визначних польських "демократів", які видали маніфест і проголосили назву нового товариства: "Powszechna Konfederacja Narodu Polskiego" "Щоби "мужики" притягнути до сего товариства, конфедераційна шляхта ходила лінки до костела, їздила драбінцями возами, а деякі ходили навіть за плугами і запрошували "мужиків" до своїх дворів в гостину. При такій "любовних сходах" панні розмовляли з селянами про надходжє польське повстанє і вповнали в них, що вони хочуть знести панщину, але на се не ввозяє німецький уряд. Та "мужики" пізнали скриво о що панам ходити і про їх революційні розмови і гостини "приняти" донесли поближським державним урядникам, які попали на слід і назви члєдн Конфедерації. Пісая сего уряд внарешував цілий ряд не тільки члєдн конфедерації, але і інших члєдн львівських товариств. При кінци 1840 р. австрійський уряд знищив цілу революційну пропаганду за відбудованєм "вольної" Польщі, а з тим і пропаганду за знесенєм панщини. Турма австрій наповнила ся польськими політичними в'язнями і в Галичині було тихо аж до 1843 р.

Від галицького союму, в якому засідали польські діачи і магнати, не можна було також сподівати ся знесення панщини хотій від 1842 до 1846 р. знесенє панщини було предметом соймових балачок. Соймові пани говорили, що знесенє панщини приведе цілий край до рішничої руїни і відкладати сю справу на бік на цілі декілька років. Пани в соймах спєречали ся за те, якто з їх 5,780,629 моргів орної землі в цілій Галичині лишаєт ся що року 1,262,843 моргів неуправлєних. Найбільше за се вивували "мужиків", що піби то

через їх "діяльність" і "панщину" стоять їх (панські) дармо необроблені землі. А коли і були деякі мізерні проекти за знесенєм панщини, то їх перше всего слано перед престол єго величества, щоби найвишша воля найяснішого монарха переглянула "несміле" предложенє. І такто, такі "несмілі" предложенє про знесенє панщини ходили зі Львова до Відня, а з Відня до Львова доки не заскочив їх рік 1848.

Революція 1848 р. і знесенє панщини в Галичині.

І шло се до року 1848. Над Австрією висіли чорні хмари. В цілій державі панувала бідність і темнота. Коршма і церква се були дві сестриці, що кормили селянський народ своєю "просвітою". Арендар-коршмар і пір се були два брати, що стояли з горіркою і біблєю на дорозі і не пускали поступу з міста до села. Народ вірив тільки в одну силу і владу: в бога на небесах і цїсара на землі; державою правила зелєна рука Метерніха; у Франції вибухла друга революція і мов той вулкан котила ся по цілій Європі і несла смерть старим феодальним порядкам. Через Німеччину прикотилась вона і до Австрії, а що в австрійській революції тільки частина її свідомих горожан брали участь, тому революція була за слаба, щоби виникнути цїсаря і його корону та престол на свій революційний смітник. Найбільше горажанської крові пролято і найбільше робітників нагородовано оливою і брїдцями на вулицях міста Відня. Революцію здушено, а коли правительське занохало, що в друге може прийти до фюрливу крові — знесенє панщину і завведенє в державі "конституцію" таку, що замість землі роздано селяном голу кістку без одробничого м'яса.

Дня 1. липня, 1848 р. народ перестав робити за дармо на панських алах, але тепер пани наробиали крику на цілий світ, що їм зроблено кривду і домагали ся заплати. Цілий місяць радили в відєнськїм парламенті чи заплатити панам за їх "страхи" чи ні? А що в парламенті засідали представителі багатї класи, то й ухвалили, що "мужики" мають панам заплатити за знесенє панщини. От так то австрійський "цїсар" "дарував" народам панщину.

В кілька років заведенє "конституції" воли утихла революція, скасовано її назад і в державі настали знов старі порядки на довгі роки. Конституція вернула ся назад аж в шістдесяті роках XIX столїтя, коли то після невдалих для Австрії війн, в державі було знова запало революційне. Та і сям разом дано конституцію, що вона була корисна тільки для цїсарського двору. Генералів, офіцїрів, магнатів, діачів, купцїв, фабрикантїв, високих державних урядникїв, жандармерїї, поліції, полїв, злодїв, розбїйникїв і їм подібних. Тепер при допомогї конституції, сїльсько-двїрєські обшарники і мїські фабриканти подали собі дружно білі руки і спільно визискували бідного сїльського і мїського зарбїтника. В парламентї замість представникїв працюючого люду напхалось повно велмож і діачів і товкли дальше закони на-того нечесного раба хлібороба і робїтника. Вони побільшували податки на мілітаризм і інші непотрібні річи. Колий бідний не має з чого заплатити "дачки", так державї власти забїрали його послїдню подушку з під голови і сорочку з плечей. Колий народ заворушував ся, домагав ся свобідніших прав, алучших законів, то зараз міста і села заливало військо, поліція і жандармерїя і народ, замість ліших прав, діставав кулі і багнеті, ланцуги на руки і арешт. Цїлком по конституційному.

Галицьке село бідно з року на рік чимраз гірше. Нужда і голод сунали в бідно-селянські і мїсько-робітничі хати. Біда провала себе опїкункою бідних селянських і мїських родин. Заробити не було де і недостатки та злидні захоплювали сотки тисяч — а ради не було ніякої і ні звідки. В кінци народ пробував утікати від біди через кордон до Росїї на чутку, що російське правительство дає даром землю на Кавказї. Половина сіл відлюдновало, навіть бідний з мїсточка робітник прилучував ся до тих селян, що покидали свої загороди і разом ногами втікали в ширякму-російської границї. Колий ся чутка завєла їх, — тисячі нещасних з лямом і риданєм, одбєрті і зморєні-вертани на свої опустїлі страшні місця. Страшний се був образ селянської і мїської бідноти, але їм правдї на се не звертали уваги і замість знайти для бідних кращу

дорогу для виходу з їх великої біди, вони сотками бідних скатованих втікачів гнали в а-решти, як яких гірських або лісових розбїйникїв. В короткий час по сїй утечі мов блискавка пішла вість по селах, що в Бразилї дають даром землю, та ще й даром, на свій кошт перевозять охочих аж до мїсця дарованої землі. Ся вість знов заворохобила маси до покиданя своїх осель і сотки тисяч ввали ся до Бразилї. Продавали свої послїдні клєпотики з діла праїдла кровю і потом подіту землю і хатину та забїрали ся в світ за очі; за далекий безмежний океан, в надї, що знайдуть там, як не для себе, то для своїх діток, кращу будучу долю. Та помімо того, що галицьке, а головно українське, село покинуло тисячі бїдаків, положєне зарбїткове по селах а також і мїсточках і мїстах ставало чимраз гірше.

(Кінець буде.)

ЛЕНІН ПРО НОВУ ЕКОНОМІЧНУ ПОЛІТИКУ.

(З промови Ленїна на XI Зїзді Р.К.П. 1922 р.)

Другою наукою, уже більше спеціальною — є переведєне порівнянє в дорозі конкуренції між державними і капіталістичними підприємствами. Повстають у нас тепер мішані товариства, про які ширше скажу пізнійше, ціла наша державна торговля і ціла наша нова економічна політика, все те залежить від капіталістичних і торговельних метод діяльности, які ми, комуністи, приновимо. А значєне того є таке, що через суперництво виробовують ся наші і капіталістичні способи. Порівняймо їх на практиці. До сєй пори писали ми програми і обіщували. У своїмому часі се було конєчним. Без програми і без обіщюнк не починаєт ся світової революції. І коли білогвардійці, а wraz з ними і меншевики робили нам закиди з сього приводу, то се тільки доказ, що вони не мають найменшого понятя, в який спосіб їде розвиток революції. Не могли ми знати інакше, як владїє в той спосіб. Але сьотодня ходити вже о результати нашої діяльности, вони вимагають правдивої контролі, а не той, яку переводять ріжні првїрні комісії, які складають ся з тихже комуністів. Хочби ті комісії були найкращі, ідеалї, прямо і неминучи в системї радянських і партійних органів, то одначе така контрола є ємїшна з точки погляду дійсних потреб масової, хлопської господарки.

Маємо перед собою ріжні політичні завданя і багато опїдаєт ся трудностей, хочби небезпека інтервенції. Але всі вони є нічим в порівнянз з тими трудностями, які стрїчаєт на господарському полі. З буржуазною дипломатїєю ми вже запізнали ся. Недаром учили нас меншевики сїм штук цїлїх 15 лт.

На господарському полі мусимо багато вчити ся, мусимо суперничати з кождим торговцем, з першим ліпшим капіталістом, з кушем, який піде до селянина, і представте собі, не будї цїлком з ним спєречати ся про комунізм, але будє спєречати ся зовєм про що инше. Коли треба чогонєбудь доставити, корисно набути, добре збудувати, він скаже: Я вам се зроблю, а до-рого вам? Хай вам комуніст зробить дешєвше, коли не дешєть разів дорожєше...? Та тепер буде їти агітація проти нас. Оттут сїти справи і основи економіки.

Повторяю ще раз: дано нам кредит і відсунєно рєчїнець. Говорять Н.Е.П.-івськюю мовою, взято від нас векселі, на яких рєчїцїв виплати не виписано. А коли такі векселі будуть представлєні до виплати, того ніколи не довідати ся профївирючі текс-векселі. І тут лежить велика небезпека і характеристична цїха того рода зобовязань і ріжниця між типї політичними векслями, а звичайними торговельними векслями. Ми не можемо бути спокійні тільки для того, що всюдї в трєстах і мішаних підприємствах є відповідальні, добрі комуністи. Не багато з того буде хїсна, бо вони не мають господарської практики і сїй царинї є менше вартї від кожного звичайного торговця, який перейшов до брушу школу якоїсь великої фабрики і поїжної фірми. Маємо тут до діла з спільною зарбїтєлюстю комуністів. Мова тут про се, що так званий "відповідальний" комуніст, найліпший, до ґрунту чесний і відданий — що то каторгу перебув і смерті ніколи не бояв ся, торговельної проби не може видєржати, бо він не практик, торговлі не вчив ся і вчити ся

не хоче і не розумїє, що всю від азбуки мусить зачинати. А треба навчити ся від першого лїйшого і відповідальний комуніст не тільки до не розумїєт ся на торговлі, але навіть не знає, що він не розумїє діла.

Сю недостатку мусимо усунути, бо грозить нам велика небезпека і не треба замикати очї на те, що є звичайні торговці і білогвардійці, які кращє розумїють ся на господарській справї, бо вони мають практику.

І коли ти, відповідальний комуніст, зрозумїєш, то тоді свою мету осїгнєш. І вже ми зробили невеликі, що правда, поступи — в цілій справї, але вони є, і коли адамо собі справу з наших недостатк, то зложимо іспит, який жде нас від зближаючої ся фїнансової кризи. А коли сєй іспит здамо — наша справа виграна.

Іспит се дуже тяжкий: на сьому полі можемо бути розбїтї економічно і політично. Найперше мусимо звести рішачючий бїй з російським приватним капіталом, який вистає з підлога хлопської господарки. Для зложєня сего іспиту мали ми політичні ресурси і воли, що хочєте, крім одного: крім знаня. Великі трудності криють ся в тому, що ми самї перед собою не хочємо признати ся, що нам треба вчити ся багато рішчї від початку. Отє, на мою думку, та друга наука, яку нам принесла нова економічна політика.

А трєта додаткова, се проблема державного капіталїзму. Наша прєса і ціла наша партія ту справу розвизує по інтелєгентськи: вічно фїлософують на тему, як треба розуміти державний капіталїзм і по відєнї їдуть до старих книжок. А там пишуть про державний капіталїзм у капіталістичній державї, але нема ні одної книжки, яка бї займала ся державним капіталїзмом, істїнним поруч комунїзму.

Навїть Маркс того не передбачив, ні слова про се не написав і помер, не полишивши на сю тему ні одного цїтату і ніяких вказюнк. Мусимо тепер радити собі самї. І коли прєса не глядїть, що лише наша прєса на сю тему, то маєт ся вражїне, що се єє страїл, які ніколи не їдуть до мети, і що всі глядять в противну сторону, а не там, де треба.

В цілій тїй економічній літературї все говорити ся про державний капіталїзм у капіталістичній державї. А ми чєйже живємо в пролетарській державї, яка опираєт ся на пролетарїят, пролетарїятовї дає політичну перевагу і за посереднїством пролетарїяту зближаєт ся до селянства. Дялятого про державний капіталїзм в такїй формї і в такїй, в якїй він у нас істїє, ніякі книжки і ніяка теорїя не говорять з тої простотї причини, що всі понятя з тїми словами звязанї взїєтї є з істїновано буржуазної влади в капіталістичному громадянствї. В тому громадянствї рїдїть буржуазія, а не пролетарїят. А ми їдосє не вміємо зрозуміти, що коли говоримо "державна", то тою державою є ми — пролетарїят, авангард пролетарїяту.

Державний капіталїзм у нас, то капіталїзм, котрий ми мусимо поставити в певні означєні рами, чого до тепер же не зумїли ми зробити. — І який той капіталїзм будє, то залежить власне від нас самих і від нашого знаня, бо політичної влади і економічних засобів маємо до того доволї багато.

РОБІТНИКИ СПІШАТЬ НА ПОМІЧ "У. Р. ВІСТЯМ"

Вєст Форт Вїліям, Онт.
Складаю на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" \$2.50 і виваю всіх товаришок поспїшити "Укр. Роб. Вїстїям" з помічю. Мене нікто не викликав і я нікого по іменї не викликаю, але бажаю бачити, щоби товаришки самї зголошували ся.
Валєрія Паукювська.

Вїніпєг, Ман.
На заїв т. Т. Кульчїцького складаю на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" \$2.50 і надїю ся, що всі покидані товариші і товаришки зрозуміють тяжке положєне нашої часописи та поспїшать її з своєю помічю.
Марїя Стахурєвська.

Вїніпєг, Ман.
На заїв т. ки Адамбєщє складаю на помїч нашої газєтї "Укр. Роб. Вїстїям" \$2.50 і виваю зложити таку саму суму слїдуючих товаришок: Юлію Бойківну, Софію Палюк і Галю Бойко.
Так само виваю зложити по \$5.00 слїдуючих товаришок: Дмитра Комарїньського, Василя Івасєчка, Павла Яремчюка і Василя Нїмїловича.
Юлія Шведзїцька.

Вєст Форт Вїліям, Онт.
На поклїк т. В. Ковалєвича засїлаю своїх \$5.00 на прєсовий фонд "У.Р.В.", як також засїлаю \$4.00 на відновдєне прєредлатї, що робить разом \$9.00.
При нагодї поклїкаю до зложєня подїбної суми слїдуючих товаришїв:
В Тїмїс, Онт.: Василя Рубанця і Дьордія Рубанця.
В Вєст Форт, Онт.: Вас. Загарювського, Петра Чєпєлюка, Ст. Кузюка, Мих. Бжїзїцького, Фед. Дутку і Вас. Ємчюка.
Товариші! Я, як сімейний робїтник, котрий розумїє своєю класовою позицію і значєне робїтничої прєси, заклїкаю і Вас таких самих сповнити свій обовязок супроти нашого єдинокого прєводїника "Укр. Робїтничих Вїстїй", котрий знаходїть ся в прикрїм положєнє. Отжє, товариші, коли бажаємо собі і своїм діткам вибороти кращу долю, коли бажаємо скінити кайдани рабства, не даймо підпасти нашої єдинокої часописї в Канаді "Укр. Роб. Вїстїям".
Сємєн Рубанєць.

Вєст Форт Вїліям, Онт.
На заклїк тов. Ковалєвича складаю на прєсовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і заклїкаю зложити таку саму суму слїдуючих товаришїв в Вєст Форт Вїліям: І. Потягаїла, М. Грабюка, М. Цюпїя, Д. Мандрика, М. Марака.
Покажїть, товариші, хто з Вас першїй!
Н. Заґран.

Дромгєлєр, Алта.
На поклїк т. Я. Мойсюка з Кєлгарї складаю \$5.00 на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" і заклїкаю зложити на сю цїль по \$5.00 слїдуючих товаришїв:
В Дромгєлєр, Алта.: Н. Шїманського, Н. Вїнника.
В Тїбєр, Алта.: Д. Сєверїна.
В Кєлгарї, Алта.: М. Андрїяшюка.
В Бїгвалєй, Алта.: Л. Василюка.
В Тїмюш.
Бруа-маїн, Алта.

На заклїк т. М. Шїдловського з Едмонтону, складаю \$5.00 на помїч "У.Р.В." і виваю слїдуючих товаришїв до зложєня такої самої суми:
В Едмонтон, Алта.: Д. Собачїньського.
В Дромгєлєр, Алта.: Мїх. Борїса.
В Бруа, Алта.: Лєо. Зузука, М. Главацького, Ф. Фотїнюка, Гр. Слупський.

Лїмїнгтон, Онт.
На поклїк т. Люльчюка складаю \$5.00 на прєсовий фонд "У.Р.В." і заклїкаю зложити на сю цїль \$5.00 т. Ів. Ахтєміїчюка в Кїчєнєр, Онт.
Д. Сандуляк.

Дїтроїт, Мїш.
На заклїк т. Д. Щура з Салт Стє. Мерї, Онт. складаю \$5.00 на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" і заклїкаю зложити по \$5.00 слїдуючих товаришїв:
В Гєнтрємк, Мїш.: Ф. Головуку.
В Мускїган, Мїш.: М. Данилюка, Н. Малого.
В Шїкаго, Іл.: Ю. Ліцара.
В Салт Стє. Мерї, Онт.: Ф. Прокюпа, Ю. Рєвїя, І. Лармана, І. Хаєвського, М. Тирновського.
В Вїніпєг, Ман.: Т. Бабака, О. Ковалючук.

Торонто, Онт.
На поклїк т. Д. Лобая складаю \$5.00 на прєсовий фонд "У.Р.В." Розумїючи добре, що "Укр. Роб. Вїстїя" як робїтнича часопис, якї нікто не допоможе в її прикрїм положєнє а лише робїтники, я даю з охотою хоч малєньку але щїру лепту в будучнотї не відкажує дати ще кілько, зможу. Сям разом заклїкаю слїдуючих товаришїв зложити таку саму дачку:
В Торонто, Онт.: Кантїміра, Ганчара, Мєльнїка, П. Амброся, І. Чорного, С. Коса, Д. Хомилюка, І. Савчука, У. Мїлїва, М. Рудюка, С. Мїронока, С. Пожюка, Ст. Портея, А. Кїнгїньчюво, М. Скакуна, М. Мороза.
В Вїніпєг, Ман.: В. Пуру, Гр. Бєгрічюка, І. Пастуха, Д. Саса, І. Мїхайловського.
В Вєнкювєр, Б. К.: Н. Сохачюкого.
Ст. Стєльмашюк.

Трєйл, Б. К.
На поклїк т. М. Слївчюка з Вїніпєгу складаємо на прєсовий фонд нашої часописи по \$5.00 кождїй — Н. Пішак, Н. Мохорук і В. Грїшук — і заклїкаємо зложити по \$5.00 слїдуючих товаришїв:
В Аніюок, Б. К.: М. Пішак, Д. Шєвчюка, І. Кузюка.
В Гєдлєй, Б. К.: І. Стєфанїка.
В Трєйл, Б. К.: В. Слївчюка і М. Лїпчюка.
Н. Пішак.

Октопус, Онт.
На заїв т. А. Бачїньського складаю \$5.00 на прєсовий фонд "У.Р.В." і заклїкаю зложити також по \$5.00 слїдуючих товаришїв:
В Лєнгмюр, Онт.: Івана Імчюка, Юрка Забєлюка і С. Ткачюка.
В Октопус, Онт.: Н. Галашюка.
В Зарємський.

Стонї Мавїтєй, Ман.
На заїв т. М. Д. Шєвчюка з Порт Артур складаємо на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" \$5.00 і заклїкаю зложити на сю цїль \$5.00 т. М. Гєрчюка з Ірковїць Фюлє, Онт.
Так само посилаю \$8.00 на прєредлатї нашої часописї і виваю всіх товаришїв спїшити її на помїч.
Васїль Іванюк.

Кїплїнг, Саск.
На поклїк т. Д. Лобая складаю на прєсовий фонд "Укр. Роб. Вїстїй" \$5.00 і заклїкаю зложити таку саму суму т. М. Стїрєнка в Кїплїнг, Саск.
Л. Лїзун.

Карїєвєл, Саск.
На поклїк тов. П. С. Гутї складаю на прєсовий фонд "У.Р.В." \$5.00 і заклїкаю зложити на сю цїль \$5.00 т. М. Галата в Карїєвєл, Саск.
Н. Дутка.

Кївіцїа, Б.К.
На поклїк тов. П. Огрізка складаю \$5.00 на помїч "Укр. Роб. Вїстїям".
П. Калїй.

СПРОСТОВАНЄ.
В 68 ч. "У.Р.В." було надрукованє, що т. Д. Юрчюк поклїкає зложити по \$5.00 на прєс. фонд товаришїв С. Ядїнюка, І. Трєча і І. Польноґра з Оттави, а мало бути з Ошавї.

ЛЕНІН ЯК ГІМНАЗИСТ.

Буржуазна преса, яка похваляє вже кілька разів Леніна — подала за "Пролетарською Революцією" відважний документ, який є важким причиною до жителю Леніна. Документ сей видобуто зі старих шкільних урядових архівів.

Є то, урядовий "Репорт канцелярії директора симбірської гімназії, в справі допущення до іспиту зрілості учеників VIII кл. і екстерністів".

В датованім дня 18 лютого 1887 р. репорті фігурує між іншими і Володимир Ульянов. (Ульянов се правдиве імя Леніна). Ті свідчення стверджують, що був він порядним і невигадливим учеником, який цілим своїм поведінням і своєю пильністю радував серця найреакційніших педагогів зліста старту міністрів Толстога і Делянова.

У тому документі є подрібна характеристика Леніна, як ученика. "Дуже здібний, все пильний і точний" — пише тодішній директор гімназії — "був Ульянов у всіх класах першим учеником і за свої праці за степені розвитку і поведінки дістав золоту медаль".

Буржуазна преса очевидно додає, що Володимир Ульянов гімназист нічим не заподівав пійзнійшого Леніна. Треба тут додати, що Ленін дійсно був в 1887 р. в VIII кл. і пережив того року страшний родину трагедію: імено його брата Олександра Іліча Ульянова за атентат на царя Олександра III, засуджено на смерть через повішення і засуд виконано.

Володимир Іліч Ульянов (Ленін) родив ся в Симбірську 10 цвітні 1870 р. Батько Леніна, син селянина, був у Симбірську директором народних шкіл.

По скінченню гімназії Ленін відіав ся університетським студіюм. Записав ся на права на казанський університет, бо столиці університети були для Леніна зачинені; він же був братом повішеного терориста, який замархував ся на жите депюта-парла. По вступленню в університет Ленін бере живу участь в студентському революційному русі і навузвє звязки з революційною молоддю взагалі. За се його виключають з університету. Ленін не кидає науки, навпаки він кидає ся на поле самоосвіти, який віддає більшу часть свого часу. Працює з великою енергією та сим способом здо буває велику і всесторонню загальну освіту, а навіть і фахове знання, бо коли по чотирох роках допущено до правничого іспиту на університеті, то він його складає з дуже добрим вислідом. Праця поза мурами університету дала йому дуже багато, бо він, не знедаючи фахової освіти, вивчив багато чужих мов, а передовсім підготував ся до революційної праці, яка стала метою його життя власне в VIII кл. гімназії, коли повішено його брата.

Здобувши основне освітлення і скінчивши університет, Ленін переїздить в Петроград на революційну роботу, який поспіває себе всесіаю. В Петрограді вступає в члени організації "Союз боротьби за звинувачення робітничої класи", була се організація, яка стояла на чолі робітничого руху. Члени Союзу вели дуже інтензивну працю; за се члени арештовано, а по році тюрем засуджено їх і вислано на заслани в Сибір. Мені арештованим був також і Ленін. Леніна засуджено на три роки заслани. Та там не сидів він з заложеними руками. Він використав свій вплив як член публіцист. Його як консквентного марксиста інтересували економічні питання, яким він і посвятив ся на

заслани. Вислідом його праці була знаменита книжка п. н. "Розвій капіталізму в Росії". Крім цього написав він там кілька нелегальних брошур.

Мачю за собою арешти і заслани, а не маючи змоги тимчасово-вести даліше революційну роботу, Ленін вибирає ся за границю для організації центру, для дальшого ведення революційної праці. Тут кінчить ся перший період діяльності праці Леніна, а починаєть ся даліше кождому відомо його праця за кордоном і в російській революції.

ДИТЯЧА ПРАЦЯ І АМЕРИКАНСЬКІ ЗАКОНИ.

Последня перепись налічила в Зауценних Державах дванадцять з половиною мільонів дітей у віці між десяти і п'ятнадцяти роком життя. В тім числі поверх мільона або ж трохи більше на жите працює своїх рук. Поміж того працюючою дітьорою є 714,248 хлопців і 346,610 дівчат. Кожда дванадцята дитина в Америці мусить вже змазку тит до роботи. Деякі з тих працюючих дітей, як наприклад 20,706 хлопців, що розроподують газети по вулицях Америки, працюють на свій рахунок. Велика більшість — немий робітники, працюючи за грошеву плату за кілька наміного заробітку в тім чи іншій формі. Взагалі більш як половина всього недорослого робітництва Америки занята в хліборобстві; в американських фармах працює 647,309 дітей у віці від десятого до п'ятнадцятого року, з того дев'ятьдцять процентів на господарствах своїх батьків і родичів, решта в чужих. 185,337 дітей робітників працює в фабричних і механічних індустріях, найбільше (54,649) в ткацькій промисловості, на бавовняних, шовкових, вовняних і ткацьких фабриках. 80,140 дітей заробляє по борах, як писарі, післанці та "офісові хлопці" на побігеньках, а 54,006, забільшого дівчат, працює як домашня прислуга.

Одначе взагалі на прогрізі последнего десятиліття число працюючих дітей в Америці зменшило ся мало не на половину. В великій мірі це зменшення є наслідком законів про дитячу працю, які на прогрізі последнего десятиліття в багатьох штетах заклали охорони і забезпечили освіту підростаючому поколінню. Ці стейтські закони, хоч-взагалі не вистарчають, все-ж таки причинились до охорони дітей від передчасної і виснажучої праці.

Стейтське законодавство про дитячу працю обіймає два роди законів: 1. закони, якими заказано працюю дітям до означеного року житя, і уста наведено максимальній години праці для робітників, і 2. закони про обов'язкове шкільне освітлення.

Зрештою кождий стейт має свої закони і відмінні між окремими стейтськими законодавствами є великі. Взагалі одначе більшість стейтських законів не до чотирнадцятого року житя працюючих в фабриках, крамницях і магазинах; в Каліфорнії, Мішигені, Монтані, Огайо, Саут Дакоті і Тексасі посувають ту границю до п'ятнадцятого року. Але в кождім штеті є багато винятків. Деякі стейти дозволяють працювати навіть дітям вісімнадцятого року житя підчас Фабричній або повільній годинами, а деякі дозволяють їм працювати навіть підчас шкільних годин, як що вони працюють для своїх батьків або задля удержання сімі. Стейтські закони установлюють також максимальний час праці для дітей до чотирнадцятого, п'ятнадцятого або шістнадцятого року житя. Правильно той час праці обмежений до восьми годин на день і сорочковими на тиждень. Одначе, наприклад, Пенсильванія дозволяє працювати девять годин на день, Мішигені і деякі південні стейти десяти, Північна і Південна Каролайна одинадцять. В багатьох штетах дітям до шістнадцятого року заказано працювати в копальнях і каменоломах.

До певної міри дитяча праця обмежується також законами про обов'язкове шкільне навчання дітей; примушуючи їх вчити ся в школі шкільні закони відравають їх таким способом від фабрики і роботи. Одначе і в тих шкільних законах є менше або більше пропусків та винятків, які звільняють дитвору від науки і дозволяють їм тит на заробітки.

Дитяча праця була і досі є предметом стейтського законодавства, федеральний уряд не сміє в неї втручатися. Два рази американський Конгрес ухвалив свої закони про індустриальну працю дітей, та оба рази Найвищий Суд признав їх не-конституційними і виринив, що справа це підлягає федеральному законодавству і тільки стейти мають право так чи інакше її нормувати. Ті два федеральні закони обов'язкові для цілої Америки, закаузували намену працю в фабриках і майстернях дітям до чотирнадцятого року житя; закаузували їм аж до шістнадцятого року працювати в ночі, обмежували час їхньої праці до найбільш вистім годин на день; закаузували до шістнадцятого року працювати в копальнях і каменоломах. Оба ті федеральні закони? Найвищий Суд признав неважними і лишило ся лише стейтське законодавство, хоч в деяких-осьми стейтах воно не додержує висше згаданим успішним конгресовим постановам. В Джорджії, наприклад, дітя дванадцятилітні мо-

жуть працювати в ткацьких заводах до десяти годин на день, а у фабриках від сходу до заходу сонця; п'ятнадцятилітні можуть працювати цілу ніч. В фабриках Норт Каролайни дозволений одинадцятигодинний робочий день для дітей від чотирнадцятого року. В Юті вони можуть найматися на фабричну роботу без огляду на вік. І сам факт, що в Зауценних Державах все ще більше як мільон недорослих дітей мусить працювати і заробляти на жите в то "Вид", коли всі вони повинні свобідно розвивати ся і вчити ся в школі, показує велику вагу питання про дитячу працю. ("Н. В.")

НАДІСЛАНЕ

РОБІТНИЧА ДЕМОНСТРАЦІЯ В СІДНЕЙ, Н. С.

На "Лейбор Дей" відбува ся в Сідней, Н. С. велика робітничая демонстрація. Всі свідомі робітники стали в ряди демонстрантів, а "незалежні" стояли на хлібках і дивили ся. Демонстранти, переходячи по при фабрику, в який вже другий рік роблять скеби, назвали їх ріжними заслуженими епітетами. Демонстранти прийшли до Вікторія Парку, де устроили великий мітинг, на яким виступали майнерські провідники Дж. Макеллан і Ліннінгтон. Ці робітничі організатори заклали робітничі стативи в ряди тред унію і в них працювати для добра "Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів" до якого приєднались майнери Нової Скошії. Безлічними завузавали робітникам на те, що если-б робітники на зеліничних були як слід організовані, ті стояли солідарно, то вони були-б не допустили привезти військ до страйкуючих гірничих місцевостей Нової Скошії. І если військ нічого не зробило, то лише завдяки тому, що майнери є дуже добре організовані. Чому правительсьтво спроваджувало військ до Нової Скошії підчас майнерського страйку? Щоби задушити страйк. Одначе, що майнери заховували спокій, то військю ограничили ся тим, що задушили своїх 19 коней, який заперто було до вагону і не отворено душників. Правительство спровадило військю для охорони капіталістів. І бачу робітникам тяжко з ними? Вони ся за свої права. І тому робітничі повинні стати в ряди організації, бо тільки в такий спосіб вони зможуть виробити собі кращу долю.

Одним з робітників детективна організація і лише діяльність ся, стояти на хлібках, як і товариші не демонструють своєю організовану силу. А коли організовані робітники виборять страйк, то тоді і вони раді, що дистанту ліпшу платню, не бажачи знати, що за се ліпшу платню робітники признавали, свою крок.

А часто се буває і таке, що ті незорганізовані робітники підчас страйку стоять скебами і тим самим виступають проти своїх братів і проти себе самих. І що має той свідомий робітник з такими робити і за кого їх захищати? Скеби є найкращі помічники капіталістів і вони сами прокувають страйкуючих робітників на виступ проти них. А таких скебів не бракує і у нас в Сідней, се якраз показало ся на "Лейбор Дей".

Ф. Б.

Віа Редакції. — "Лейбор Дей" не є дійсно робітничим світом, а є лише нахаженим робітничим американським і канадським капіталістами. Се свого прикладу тільки реакційні палатинські копії в Злуч. Державах і Канаді, а передовий революційний світогляд цілого саїта ствержує своє право на першого мая. Одначе в Сідней майнери виконали свій день для устроєня демонстрації і на тім демонстрації вони говорили не про "Лейбор Дей", а про значення робітничої організації про її завданя. Майнери Нової Скошії як відомо заявили ся наслано за Червоним Профінтерном.

ДО ТОВАРИШІВ ОДНОСЕЛЧАН, СЕЛА ПЕРЕГІНСЬКА!

Товариші робітники і робітничі, односельчані села Перегінська, що тепер знаходиться в Торонто! Уже 8 тит минає від того часу, як в Торонто існують товариства і за той час многи товариші і товаришкні зробили великий поступ в своїм ситогодді. Багато ці товариства зробили добра для бідних робітників в Торонто; як також помогли голодуючим на Радніській Україні. Але де до сего часу були ми односельчані з села Перегінська? Скільки нас є в Торонто, а скільки нас є в організації? Нема ні одного з організації. А я сам знаю в Торонто 30 своїх односельчан і 14 односельчанок. І если би вони хотіли, если би розуміли своє завданя, то се було-б вже ціле товариство.

Товариші і товаришкні односельчані! Ось вже скоро рік, як ми організували нове робітничє товариство в Торонто і кличемо до вас вступати до сего товариства, де будемо разом учити ся як краще провадити своє жите. На жаль не багато з вас зрозуміли значення робітничої організації. Лише малий гурток робітників відкликнувся на сей голос, а решта лишилась бадажувати. Много з вас говорить, що вас се мало обходить, або нехай інші за вас зроблять, а те, що вони зробиють, буде добре і для вас. Час вже кінити ці всі балаки і накласти і бодай хоч зрозуміти, що то є робітничє товариство та яке його завданя. А зрозумівши се, ви тоді певно станете його членами, а тим самим станете в ряди зорганізованого робітництва цілого саїта.

Ф. Бенсьор.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТІ"

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists donors like С. Стельмашук, Л. Лизуй, Кипіан, В. Іванюк, Стони Мантейн, М. Пішак, Трейд, Н. Мохоур, Трейд, Г. Гріншук, Трейд, В. Дукіа, Карієвел, В. Заремський, Октопус, С. Рубинев, Вест Форт, В. Зарюш, Вест Форт, В. Тимощ, Дромгелер, П. Калій, Кайліна, Т. Шлемко, Мішел, П. Сирник, Гюлат, Д. Сандулик, Лімінгтон, О. Ковальчук, Дітройт, Г. Саульський, Бруа-майн, С. Кучурій, Гардіал, В. Несторук, Колгорст, І. Макаренко, Гардіал, Е. Полішук, Вінніпег, М. Статурська, Вінніпег, В. Валерія Пачковська, Вест Форт, Юлія Шведліцка, Вінніпег, Юстіна Пастернак, Вінніпег, С. Степанюк, Вінніпег, Т. Е. Н. Вінніпег, А. Шпур, Елмвуд, М. Захарук, Гольден, Н. Остайчук, Вінніпег, Д. Мандарик, Вест Форт.

Много є таких товаришів, які зажають, вступити в тут до організації, але ми нічого не зможемо тут зробити, бо се не наш край. Такі робітники тратьте віру і надію на всеку роботу взагалі, вони нігде нічого не зможуть зробити. Вони сами не знають, що у них нігде нема краю, і що вони повинні боритися за свою долю там, де вони перебувають, бо доля робітництва в цім світі тісно звязана між собою. Тому ви, товариші односельчані, повинні читати робітничі газети, повинні зустрітись разом до зорганізованих робітників. Если ви тепер ще не розумієте значення робітничої організації, то вступити до неї і односельчанськи, ви побачите, чому ми повинні бути в ряди зорганізованих робітників. Це раз відзначимо до вас ті односельчані, що є в Торонто, ставайте в ряди робітничої організації всі як один, ставайте членами робітничого товариства в Торонто. Поможіть передовим робітникам дуплати скаду темноти і скаду свого гнобителя — капіталізму. Нехай запанує між нами пролетарське солідарність, нехай почують інші брати в старім краю, що ми тут не спимо, а допомагаємо їм в їх тяжкій боротьбі. Бо если ми нічого не зробимо тут, то нічого ми не зробимо і в старім краю. Бо если ми будемо гонити колодою тут, такою самою ми прийдемо і до старого краю. Тож до діла, товариші односельчані!

Член Під. Роб. Т-ва в Торонто.

Транскана, Ман.

Дорогі Товариші! Прошу членистити на сторінках "У. Р. В." резолюцію, яка була принята на масовім зібранні польських і українських робітників в Транскані з нагоди засуду тов. Домбала польсько-шляхоцьким судом на довічне тюрем.

Ми, українські і польські робітники, як і робітничі міста Транскана, Ман., зібрані на ніч, котре було скликане влітку У. Р. Д. в медіах 10-го вересня, 1922 р., в сали під числом 144 Медроз уз. висловлюємо наш протест проти несправедливого засуду польсько-шляхоцьким судом представителів робітників і незалежних селян посла до варшавського союму товариша Т. Домбала на шість років тяжкої тюрем під закладом принадлежності його до "Комуністичної Партії".

Тим ганебним засудом польсько-шляхоцьким суду виклав се раз, що свобода в Польщі існує тільки для рабінників, кривдливців, злощастів, капіталістів, властителей великих, земельних влостей, пашкарів і всяких інших злощастів; що для робочого люду і його представителів існує в тім "вільній" Польщі гірша неволя, чим за царських часів. Суд, що засудив посла тов. Домбала, явля і отворе закляття собі з усвєю справедливости, бо пробовано навіть доказати, що тов. Домбаль належав до ліпшої партійної організації. Засуджено його за комуністичні переконання, до яких згаданий тов. признає ся отворе, а за які нібито писаний закон нікого не карає і не забороняє. Посаженню тов. Домбала в тюрем помімо того, що закон шляхоцької Польщі признає послам цілковиту неітальність.

Справа засуду згаданого товариша повинна отворити очі всім тим польським робітникам і бідним фермерам, котрі ще й досі вірять в польську "незалежність" і повинна проклати їх, що тільки поваленням шляхоцько-буржуазного суспільного ладу і встановленню Робітничо-Селянського Рад забезпечити ся практичним масом Польщі дійсною свободою і справедливості та достаточний кусок хліба.

Засуджуючи наше шире народовлення тов. Домбала і всім другим борцям за робітничі справи, котрі страждали в польсько-шляхоцькій тюрьмі. Ми висловлюємо надію, що не далекої вже той час, коли мірка терпелівости робочого і гнетеного без милосердя люду перебереть ся через верх і робітничая революція переверне "наскрізь" ворота шляхоцько-буржуазного тюрем.

Ф. Бенсьор.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТІ"

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists donors like С. Стельмашук, Л. Лизуй, Кипіан, В. Іванюк, Стони Мантейн, М. Пішак, Трейд, Н. Мохоур, Трейд, Г. Гріншук, Трейд, В. Дукіа, Карієвел, В. Заремський, Октопус, С. Рубинев, Вест Форт, В. Зарюш, Вест Форт, В. Тимощ, Дромгелер, П. Калій, Кайліна, Т. Шлемко, Мішел, П. Сирник, Гюлат, Д. Сандулик, Лімінгтон, О. Ковальчук, Дітройт, Г. Саульський, Бруа-майн, С. Кучурій, Гардіал, В. Несторук, Колгорст, І. Макаренко, Гардіал, Е. Полішук, Вінніпег, М. Статурська, Вінніпег, В. Валерія Пачковська, Вест Форт, Юлія Шведліцка, Вінніпег, Юстіна Пастернак, Вінніпег, С. Степанюк, Вінніпег, Т. Е. Н. Вінніпег, А. Шпур, Елмвуд, М. Захарук, Гольден, Н. Остайчук, Вінніпег, Д. Мандарик, Вест Форт.

Колсупр, Алта.

Дорогі Товариші! На ваш поклик ми, робітничі-майнери в Колсупр складемо на пресовий фонд "Укр. Роб. Вісті" \$61.50 за напередату \$16.50. Чому ми помагаємо вашій часосмі? Тому, що ми свідомі того, що нашій робітничій часосмі не може ніто інший як тільки ми, самі свідомі своїх класових інтересів, робітничі. Ми бачимо, що буржуазія взагалі в українській чорня сотня зокрема старуєть ся на кождім кроці забити ножа в саме серце нашої організації. Українська сотня, се буржуазне цуценятко гавкає та освідомлюєть до свого пана на наш рух і на нашу гадку найповодлішій брехні. А щоби відбити всі ті брехні інших ворогів, ми мусимо мати свого оборонно-газету при житі. Обовязком всіх свідомих робітників поспішити свої газету на поміч, щоби не допустити її підпасти матеріально.

Слідуючи товариші з Колсупр додали свої жерти на поміч нашій дорожій газеті "Укр. Роб. Вісті".

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists donors like С. Баган, С. Романюк, М. Семко, Г. Кобилко, І. Дивиський, В. Кочуш, Р. Перичини, Г. Гринюк, І. Броцук, М. Яковичин, М. Миславка, М. Лещук, М. Мандюк, С. Романюк, П. Мирюнок, І. Угрин, Н. Лазаренко, І. Савко, В. Міртоварним жертводавцям шир. подяка.

З тов. прийтом, С. Баган.

Еспанола, Онт.

Дорогі Товариші! На Ваш поклик, що "Українські Робітничі Вісті" потребують негайно фінансової помічі, ми, члени Робітничого Товариства в Еспанола, рішили не отати ся позаді свідомих робітників, але помічи нашій часосмі. Дня 26 серпня ми устроили букетовий бал, з котрого вплинуло чистого доходу \$15.17, що я організував на поміч "Укр. Роб. Вістей".

В імени нашого Робітничого Товариства складо подяку товаришам і товаришкням, котрі потрудили ся і прийшли на вечерю.

З товаришкнім прийтом, А. Клим, секр.

Колгорст, Алта.

Товаришу Редактор! Своєю часу комітет помічі хорому товаришеві Ів. Гінді, заснований при У.С. Р.П.К. в Монреалі, звернувся з відзовом до всіх робітників о конечну допомогу хорому товаришеві, як також розіслав по відділах листи для збирання жерть. Я отримав свого часу листи, але нічого не міг на них зібрати, бо товариші самі нахилились в критичнім положенні. Тепер я зібрав \$2.00, які переслаю через редакцію "У.Р.В." на призначену ціль і разом з тим визнаю всіх товаришів у всіх місцевостях вітальнікнутись на поклик монреальського комітету і помічи хорому товаришеві Ів. Гінді прийти до повного здоров'я і тим самим дати йому змогу знова працювати для добра робітничого руху.

З товаришкнім прийтом, Гр. Михайловський.

ПІВРІЧНЕ СПРАВОЗДАНЕ РОБІТНИЧОГО ПІДКАРПАТСЬКОГО Т-ВА В ТОРОНТО, ОНТ.

Просвіте Робітничє Паркарпатське Товариство в Торонто збило 29. серпня свої піврічні збори, на яких зорядував справозданя зі своєї діяльності за шість місяців с. р. За той час товариство устроило 20 митингів адміністративних, 5 пропангандових, 2 масові митинги з відганами, і представлєні в користь голодуючих на Радніській Україні і 1 забаву для дитячої школи. Товариство передлачує "Укр. Роб. Вісті" і "Укр. Шод. Вісті".

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists donors like Фінансовий звіт від 1. марта до 31. серпня представляєть ся так: Прихід: Март \$44.50, Цвітень 107.85, Май 42.29, Червень 3.50, Липень 4.45, Серпень 4.04, Разом \$206.63, Розхід: Март \$19.40, Цвітень 69.60, Май 62.84, Червень 10.75, Липень 5.00, Серпень 5.60, Разом \$172.49, Повторені: \$806.63, Розхід: 172.49, Остає в касі \$34.14.

За контрольну комісію: В. Попович, Д. Попович, С. Коє і Д. Кравеч. П. Романко, секр.

ТОВАРИШІ! НЕ ЗАБУВАЙТЕ НІ НА ХВИЛИНУ ПРО ГОЛОДУЮЧИХ БРАТІВ І СЕСТЕР НА РАД УКРАЇНИ!

Вегревал, Алта.

Дорогі Товариші! Послаю Вам почтовий переказ в сумі \$56.90 на низше подані ціли: вступити і річна вкладки від Відділу У.Р.Д. в Вебревал \$300.00. Передплати на "У.Р.В." \$12.00, з продажі журналу "Голос Праці" \$6.75, і \$2.15 за книжки прислани для товариства.

З товаришкнім прийтом, П. Мітрюк, секр.

НА ПОМІЧ І. КОВАЛЮКОВИ.

Прийм Руперт, Б. К.

Пов. Товаришу! Прочитавши в "Укр. Роб. Вістях" про те, що т. І. Ковальчук знаходиться в критичнім положенні, послаю йому на поміч \$2.00.

З прийтом, В. Коблєв.

В Ткач з Ягк, Б. К. прислав \$1.00.

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Отсим повідомляють ся товариші і товаришкні "Відділу Укр. Роб. Дому в Іст Кидло" за місячні збори відбувають ся в суботу, 16-го вересня, о 8-ій годині вечером. Обовязком товаришів і товаришок є взяти участь в сих зборах тому, що є багато справ до подогодження. Справи дуже важкі.

Н. Е. Грідрій, фін. секр.

Всі видані дотепер числа можна одержати за надісланим по 25 центів за кожне число.

Передплата на "Голос Праці" вноситься: на рік \$2.50; на піврік \$1.25. Ціна поодинокого числа 25 ц.

Передплату надешити посилати на адресу:

THE VOICE OF LABOR

UKRAINIAN LABOR TEMPLE, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man., Canada.

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ І ЗАМОВЛЯЙТЕ НАПОВНИТИ КНИЖКИ В РЕДАКЦІ "УКР. РОБ. ВІСТІ":

Table of contents with 2 columns: Title and Price. Lists items like Історія Культури (\$2.50), Азбука комунізму (1.25), Шах до влади (1.50), Фікія нації і національної незалежності (35), Історичний матеріалізм (35), Боти (25), Фабричні розговори про економію (25), Світова революція (25), Тези і резолюції III. Конгресу Комінтерна (25), Капіталізм і робітничтво в Індії (25), Маркс і Енгельс про диктатуру пролетаріату (20), Маркс і Лаврінізм (20), Земля обітована (20), Розкази про сили природи, ч. I (20), Перший Буквар Комуніста (15), Розкажіть кайдани (15), Як фермер може дістати весь плад своєї праці (15), Розмова про фізику (15), Основні засади комунізму (15), Комунізм і кооперація (15), Промова на суді (15), Девоніог (15), Введенє в національну економію (15), Революційні пісні (10), Як Галичан втягнути в контрреволюцію (10), Що таке радян. власть і як вона будеуть ся (10), Провідники революційного руху на Україні (10), Париська Комуна (10), Боротьба за іstownанє (10), Розкази про сили природи, ч. II (10), Сучасне становище сільського госп. на Україні (10), Хто такі комуністи і Причта про воду (10), Про правду і неправду віру (10), Третій Інтернаціонал і його історичне значенє (05), Диктатура пролетаріату (05), Хто такі комуністи і чого вони хочуть (05), Церква і радянська власть (05), Конституція Радянської України (05), Межи людиною та машиною (05), Нова політика Світської Росії (05), Завданя Спілки Комун. Молодіжи (05), Пін Панкрат і тітка Домна (05), На чім боє справедливість (05), З історії царя-голода (05), Фермер і робітник (05), В кітгах розлусти (драма в 5-ох діях) (35), Ми і вони (народна драма в двох діях) (35), Перед бурєю (драма в 4-ох діях) (25), Базар (драма в 4-ох діях) (25), Мандрівник (драматичний ескіз в одній дії) (25), Гайворонє (драма в 3-ох діях) (10), Страйкер (драматичний образ) (10), Журнал "Голос Праці" чч. 1, 2, 3, 4 і 5 по (25).

Замовлення разом з грішми посилають на адресу:

Ukrainian Labor News, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

ПОШКУЮ в важній справі Осе- ву: Павлака, Івана Лучака і Мітра Іванюка (Марковського). Прошу їх одосити ся на адресу:

Fred Ewanchuk, Ispas, Alta. (76)

ПОШКУЮ Савку Гончарика, з села Кишинєць, уманського уїду, Київщина, який перебував посліднім часами в Едмонтоні. Прошу надіслати до: John Cybulski, Honor, Man.

ПОШКУЮ своїх братів Джорда і Фреда Сікоз, з села Іспас, повіт Віжницький, Буковина. Джордж перебував в Торонто а Фред десь в О